

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

НАРОД

СРЕБРИНА ПРИВРЕДА ПРЕД 1912. ОД КОСТЕ СТОЈАНОВИЋА

II

Млинарска индустрија у нашој народној индустрији долази на прво место. Ми имамо 250 парних млинова у вредности 10,000,000 динара (у 1909). Овај број заједно са воденицама, може да задовољи потребе земаљске потрошње. Брашна се извози врло мало: 1909 извешено је само 120.000 тона.

На другом месту долази пиварска индустрија. У Србији има пет великих пивара, чија је укупна вредност била 5.000.000 динара, а годишња производња 112 хиљада хектолитара (статистика од 1909.). Поред тога, има још неколико малих пивара. Готово цела продукција троши се у земљи; извозе се само мале количине у Бугарску и Турску.

Затим имамо две фабрике шећера, које годишње производе 120 хиљада центи. Ангажовани капитал у ове две фабрике је 12 милиона динара.

Друге су фабрике ове: две фабрике конопље, које производе 12.000 центи годишње, и то се све извезе, две фабрике текстила, једна предионица, четири фабрике кожа, две фабрике обуће, две фабрике стакла, шест фабрика сапуна, две ливнице. Поред тога има у Србији још добра малих фабрика, чији основни капитали варирају између 100 хиљада и 250 хиљада динара.

Рударска индустрија

ФЕЛЬТОН

МИЛАН БОЈОВИЋ

Крајем новембра 1917, у моменту када су се борбенчици борили са провизорном владом око Москве, преминуо је у овој престоници своје друге отаџбине Русије, Милан Бојовић, публицист и новинар српски и руски. Догађаји су учинили да му се није могла на време указати потребна нега, и он је подлегао у најбољој снази, у четрдесет осмој години.

Рођен је 1871 у Рашчи. Детињство је провео у Иванчици, где је свршио основну школу, а затим је наставио школовање у Београдској Реалци. Уз припомоћ Митрополита Михаила, а по жељи својих родитеља, имао је да се ода богословској науци, и због

ланџија: 509.000 према 7.000; Италија: 4.861.000 према 4.394.000; Црна Гора: 69.000 према 3.000; Норвешка: не увози, 5 хиљада; Португалија: 9 хиљада, не извози; Румунија: 1.539.000 према 6.141.000; Русија: 3.392.000 према 53.000; Швајцарска: 1.553.000 према 258.000; Шведска: 80 хиљада, не извози; Турска: 3.814.000 према 11.984.000; — укупно увезено у Србију 115.424.000, а извезено из Србије 116.916.000 динара.

По врсти артикала увоз и извоз 1911, изражен у хиљадама динара био је овакав: земљорадничких производа увезено 15.143, а извезено 60.202; стоке и сточних производа увезено 10.445 извезено 38.130; шумских производа 2.262 према 858; производа пољопривредне индустрије 4.375 према 3.733; производа за исхрану 544 према 853; руда и каменог угља 6.936 према 718; артикала спровеђених машћу, уљем или воском 879 према 18; хемијских и фармацевтичких производа 7.573 према 288; текстилне материје и њених производа 31.326 према 2.143; сирових и израђених кожа 4.140 према 37; каучука и гутаперке 435 према 1; плетених предмета од траве 79 према 1; четака, метала и решета 84 према 4; прераденог дрвета и покућства 1.671 према 66; хартије и папирних ствари 2.210 према 9; књига и слика 302 према 19; израда од камена, асфалта, гипса и цемента 315 према 43; земљаних предмета 1303

према 109; стакла и стаклених ствари 1.520, не извози се; драгоценних предмета и накита 843, не извози се; једноглавног и израђеног метала 19.461 према 9.657; машина, апарати и електротехничких артикала 11.861 према 28; уметничких научних ствари 489, не извози се; сатова, оружја и играчки 1.138 не извози се. Укупно увоза 125.334, а извоза 116.917 динара.

ЗАЈЦОВ ГОВОР

Париз. — Јављају из Цираха, да говор социјалистичког посланика Зајца текстуелно гласи овако: «Не можемо да одобримо ратне кредите, нарочито да их кад рат постаје отворено заневојачки. Аустријанци не смеју жртвовати своја средства забугарске империјалистичке смртеве. Следствено, нико не може лака срца одобрити мир са Румунијом. Извесно је исто тако, да и мир наметнут Русији није корак ка миротворству, ни етапа ка пацификацији света, ка међународном праву, ка разоружању и трајном миру. Напротив, уговори које су централне симе наметнуле имају само ту одлику да још више раздраже наше непријатеље и да изазову настављање рата. Ми морамо одвратити владу од такве политike. Та ће политика одвести наоружању целог света против централних држава».

ЈЕДНО ПРИЗНАЊЕ

Базел. — Очевидно, ради одговора на жеље нападе против јединице аустро немачке а поводом мира са Украјином, једна званична нога из Беча каже,

њему је он уређивао одељак за спољну политику. Кад је лист откупила велика издавачка кућа И. Д. Ситин, директор поверио младоме Србину, чији је таленат оценето, главно уредништво књижевног илустрованог часописа «Искре», коју је он после уређивао до последњег часа изванредно брижљиво, што му је задобило стадну нахиност читалаца и признање издавача, као и свих сарадника, које је он умео да окупи око себе, са оним својом особитом способношћу за организацију.

За време сесија Думе, он је, по угледу на француску издавачку и адвокату Плевако, Милан Бојовић је био у свима српским удружењима у Москви; био је председник Југославије и члан одбора академског удружења «Невесиње».

За време овог рата Бојовић је био ватрени бранитељ свога годишњака изда за

да у немачким парламентарним круговима постоје сигурна обавештења, противно пољским тврђењима, како Немачка није вршила никакву пресију при закључивању мира. Конвенције које се односе на одређивање границе искључиво су дело Черниново. Што се тиче изјава Сајлерових о начину ревизије границе, њих треба сматрати као концесију Украјиница и као компензацију што их је Аустрија помогала.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — Потпуковник Рузе у «Ла Либерте» пише: «Не треба се вратити, напад ће бити жесток, али морамо рећи и то, да ако не успе као што поуздано верујемо, онда ће бити и крај. Где ће избити напад, мало нас се тиче, јер то је ствар команде да одреди правац према датим средствима.

Ја мислим, да ово неће бити напад ограничен на један извештани сектор, као што је био Верден, горка успомена за непријатеља, већ ће бити широког обима који ће имати од један пут више објеката».

БОМБАРДОВАЊЕ

Лондон. — Енглески су авијатичари по дану јако бомбардовали Мажанс и Штутгарт. На скретнице и радионице бацили су преко једну тону експлозива, а у Штутгарту су још бацили једну четврттину тоне на фабрике Дајмлер и на станицу, где је запаљен један воз.

Напори непријатеља да спречи авијатичаре у њиховом раду били

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

су безуспешни. Сви су се апарати вратили не повређени, само се један морао спустити на земљу.

ГРЧКА СКУПШТИНА

Атина. — Грчка скупштина почела је јуче рад. За председника изабран је Софулис са 178 од 187. Дајас извршио је избор потпредседника и секретара. У току недеље поднеће се скупштини буџет као и разни пројекти економске, војничке и судске природе, између којих биће пројект о вишем судском савету. Рад скупштински биће кратак.

ВОЗ НА ЛА МАНШУ

Руан. — Пројекат, да се Француска, помоћу лађе за пренос возова, споји са Енглеском, а који је од дуго година препоручивао народни посланик и председник енглеске Трговачке Коморе, Пол Бињол, остварио се. Први воз из Енглеске прешао је на овој лађи канал ла Манш и сишао је на пругу код Дијена.

ПРОТИВ ОФАНЗИВЕ

Лондон. — Према многим знаковима рекло би се, да се немачки војници не одушевљавају много за нову офанзиву. Неки војници, који су на пролазу кроз Берлин покушали да се удаје од својих пукова били су стрељани у самој вароши; приликом једне од ових екзекуција убијен је један дечак.

Нерасположење војника према амбицијама странке немачке отаџбине показало се у више прилика, нарочито, кад је ова странка приређivala зборове.

Будући Уставотворни Скупштини. И ако је живео у Русији, а 1915, не могући више остати далеки сведок догађаја који су се одигравали у његовој домовини, дошао је у Ниш, одакле је пратио српску војску при њеном чуvenом повлачењу. Тако је непосредно познао сваки и све ужасе рата. Вратио се у Москву јако депримиран, али поуздан, мимо свега, у крајњи успех. Он се баца на посао са још већом ревношћу. У последње време, за време руске револуције, његово родољубиво срце стезало се са истим неспокојством због судбине и једне и друге земље, којима је он посветио цео живот, мале Србије и велике Русије, у друштвених узајамничких циљу стварања Велике Србије. Ето тако карактерише један од његових колега његов последњи рад и стање

његове душе, када је «Руској Слову» посветио читаву серију чланака драгоме покојнику под потписом књаза А. Јужина Сумбатова великог руског драмског уметника, политичког уредника Пономарева, и других сарадника «Руског Слова» и «Искре».

На погреб Милана Бојовића слега се читава српска и југословенска колонија, књижевнички и новинарски свет. Наравно, на челу је била целокупна редакција „Руског Слова“. Додајмо, да је вила Милана Бојовића у Београду, коју је он из усмене на Москву називао „Бјелокамења“, у којој су становали његови стари родитељи, била потпуно разрушена приликом најезде Аустријаца и оставила несрће старе брове. Судбина му ни овај бол није могла уштедети.

(«Ла Серби»)

На једној од ових манифестација војници су енергично прогрењавали против гледишта пангерманијета. У једном од својих последњих бројева »Форверц« уверава, да врховна команда државе војнике на фронту, да би спречила, да не шире своје осећаје у позадини.

Људи из ландштурма од четрдесет и пет година нису још повучени из борбене линије.

ВИЛЗОН ЗА РУМУНИЈУ

Њујорк. — »Њујорк Сунд« јавља, да ће Вилзон у једном јавном го-

вору изразити симпатије Сједињених Држава према Румунији и изјавиће, да насиљни мир, који је Румунији наметнут, није дефинитиван, јер га је признао ниједан цивилизовани народ.

Вилсон ће овом згодном приликом одговорити и на последње изјаве канцелара Хертинга.

Службени кругови у Сједињеним Државама кажу, да ће Америка радити на интегралном успостављању румунске краљевине и да ће то поставити као главни услов за закључење општег мира.

ГОВОР М. И. ПУПИНА

У Сити Хол у Њујорку држао је професор Пупин овиј говор приликом доласка српске мисије:

»Близу овог места, на коме сада стојимо, прочитана је 1776. године изјава о независности Америке и подздрављена једнодушном раздошћу грађана и државе Њујорка. Ова је изјава први пут објавила свету једну нову политичку веру, која потврђује да у свету постоје извесна непроменљива права, која управо сматрамо ми, слободни грађани Америке, божанским правима човека.

Карађорђе, ваш велики народни јунак, Карађорђе, храбри вођа храброта народа, Карађорђе, дедашајшија доброг Краља Петра Карађорђа, јесте, баш тај Карађорђе беше ваш први неустрашиви апостол ове нове вере, када се оно 1804. године на челу једне јуначке дружине српских сељака подиге против турског насиља и започе ону славну борбу за божанска права Срба, витешких праћешица дашчијег народа у Србији. У овој славној борби, која трајаше чуних 25 година, родила се независна и демократска Србија. Дивни дух племените демократије, који пролази кроз све ваше установе, овлашићује Србију да убржи себе у један од првих пупољака Америчке Изјаве о Независности. То дубоко веровање у божанско право човека, први пут потврђено у америчкој Изјави о Независности, створило је прву најјачу везу између народа Србије и Сједињених Држава.

Ми, грађани града Њујорка, добро познајемо историјску борбу слободне Србије за опстанак њене демократије и њене независности. Нам је познато родољубље јунаштво Србије у овим борбама, али и ако је ово јунаштво било сино инак још никада недостиже веће висине него што је ова божанска висина, коју достиже Србија у њеној данашњој борби. Победе на Церу и на Рудничку оставају за вечита времена као дивни примери јуначког родољубља, које без страха даје и жrtвује све на олтару народне чи-

НОВА ВЛАДА?

Петроград. — »Правда« пише да је један бивши министар председник из доби царства образован у Пекингу нову руску владу за Даљни Исток. Ова ће се влада преместити у Сибир, чим се савезничке трупе искрцају у Владивостоку.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Према ратним делицинцима са италијанском фронтом, аустријски генерал Боројевић има 60 дивизија, рачунајући ту и 10 које су недавно дошли са руског фронта. Кретање трупа наставља се у непријатељској позадини. Аустријску војску из прве линије смениле су свеже трупе, међу којима су и делови из класе 1900.

АЛАНДСКА ОСТРВА

Париз. — Немци још нису успели да заузму Аландска острва због упорног отпора црвене гарде.

Дневне Вести

ТРГОВАЧКА МИСИЈА

Према вестима објављеним у »Тајмсу« на банкету који је у Лондону приредило у част српске трговачке мисије Удружење Трговачких Комора Велике Британије присуствовали су од Срба: г.г. Јован Јовановић, спрски посланик у Лондону, Чед. Мијатовић министар у пензији, др. А. Трумбич председник Југословенског Одбора, др. Вој. Маринковић народни посланик, јеромонах др. Николај Велимировић, Коста Ризнић председник Трговачке Коморе, Милорад Павловић члан Трговачке Коморе, Мих. Драгићевић члан Индустриске Коморе и директор Прометне Банке, Малиша Атанацковић члан Трговачке Коморе и председник Ужичког Електричног Друштва, Игњат Балјони председник Индустриске Коморе, Милорад Зебић секретар Министарства Народ. Причреде, Влад. Илић потпредседник Индустриске Коморе, др. Коста Јовановић секретар Трговачке Коморе, др. Ђорђе Ђурић доцент Универзитета и трговински аташе при посланству и др. Павле Каровић-Лебл секретар мисије.

МОБИЛИЗАЦИЈА

Пишући о досадашњим рејтатима мобилизације у старој и новој Грчкој, грчки листови тврде да су они потпуно задовољавајући.

ЈЕВРЕЈСКИ ПРАЗНИК

Солунски сионисти намењавају да ове године на врло свечан начин прославе свој празник Сионизма Јом Ашекел,« кога дана

сви они који ступају у Светку Слонијицу Организацију плаћају обавезни и једнаки улог, звани »шекел« по називу старателја јеврејског народа.

ТРОЦИКЛОСТИНА

Петроград. — Троцки је званично објавио да напушта управу над спољним пословима.

НОВЧАНО ПОШИЋЉЕ

ЗА КРАЈЕВЕ ПОД БУГАРИМА

Рим. — Нишка агенција Бугарске Народне Банке позива преко нишког новина ова лица да подигну пошић, рачунајући суме у левима, који је на њихову адресу упућен.

Пожаревац

Ксенофон Мантић каф, за Ристу Тасића уч. за Петра Тодоровића уч. с. Влашки До 364—, Ксенофон Мантић каф, за Ристу Тасића уч. с. Трнавац 309-40, Ксенофон Мантић каф, за Христију Пешић уч. 259-80, Ксенофон Мантић каф, за Мил. Томић ул. Пожарев. с. Беране 218-40, Стева Максимовић адв. за Живојина Трифуновића учитеља, Пожарев. Куманово 382-20, Милица Андрејић фармац. у дрог. Чечелски Пожаревац —, Миладин Стефановић терз. Пожаревац 152— Стева Максимовић адв. за Иконију Л. Стојадиновић, с. Петровац 121-20, Милева Ник. Јовановић 386-70. Даница В. Лукић за Лепосаву Настава Јовановића управ. фонд. 257-84, Лепосава Мих. Јовановић кас. 386-76, Христина Јовановић жена свешт. с. Дубравица 386-76, Даринка Сим. Јовановић ж. пуковника 515-68, Бајлони и синови, за Љуб. Мих. Јеротијевића уч. с. Петка 386-76, Настава Кости Јанковића нач. жена 386-76, Мица Драгутина Јанковића, капетана 128-29, Јелена Илић попадија 386-70, Драгиња Драгољуба Илића суд. чиновни 128-28.

(Наставиће се)

САОПШТЕЊА

Милутин Николић ложач (Екшеси) тражи Живојина Николића раније поднаредника митраљеског одељења број п. 315 при дринској дивизији, за кога не зна где се сада налази.

Божа Ђагатовић, поднаредник болничке чете п. бр. 216, моли свога ујака Јубомира Симоничића учитеља да му се јави на горњу адресу како би му могао послати извештај од куће.

У Генералном Конзулату постоје за ова лица писма, која су достављена из Атинске Банке: Петра Стојановића; Гриша М. Гр. Ристићеву (2); Рудолфа Воча; Ванђела Икономовића; Петра Стојковића; Радивоја Туџаковића; Др. Пешића потпуковника; Тодора Томића; Цветка Ђорђевића и Љубомира Ђиковића.

Моле се именовани да се са својим легитимацијама пријаве Конзулату ради приема писама.

СВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Преко ноћ доста живо бомбардовање на десној обали Мезе, у Лорену, у области Реноје и Анжервијера. Оборен један немачки аероплан и заробљен у њему два официра.

23 сата. — Међусобна артиљеријска борба у Аргони, врло снажна у Шампаньи, нарочито у бреговима. На Вевру успешан испад једног америчког одељења јужно од Ришкура.

Авијатика. — Прекује оборена три немачка апарати, али је потпуно покошено нашом бочном ватром.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Прекује је наша артиљерија врло активна на висоравни Тонеца и Азиага и тукла је са успешном непријатељском батерије на левој обали Пјаве.

Непријатељска ватра била је живља у Вал Астико и источно од Бренте. Пет непријатељских аероплана оборено је. Преко ноћ наши аероплани поновили су бомбардовање непријатељских аеродрома.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон. — Открића о немачким интригама у Финској која је донео један немачки службени лист произведена су у Шведској и Норвешкој болан утијек. Сва скандинавска штампа не говори више о руској опасности већ о погибли од Немаца.

Лондон. — Према вестима из Штокхолма, Немци намеравају да од Финске створе краљину.

Берн. — Немачка влада тражија од Рајхстага нови кредит од 15 милиарди.

Лондон. — »Тајмс« пише, да су турски делегати отпочели преговоре са Кавкасском републиком.

Париз. — Амерички министар војни Бекер посетио је амерички сектор на западном фронту. Изјавио је да је циљ његовог пута да убрза и појача учешће Америке у садашњој борби, у чији исход нема никакве сумње.

Лондон. — Одржава се и даље вест да је књаз Јевг. Јордановић на место Авересково.

Вашингтон. — Сви пријемници у Сједињеним Државама биће употребљени за израду ратног материјала. О томе је поднет нарочити законски пројекат Конгресу. Он ће осигурати производњу муниције у највећем степену, не краћећи права слободних радника.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Ноћас смо артиљеријском ватром растерали непријатељске војнике у пределу јужно од Грађевице.

Штампарија Акуарони.